

tede i Kommunen, som har den største Indflydelse paa Sammensætningen af Amtsraadet, da jo som bekendt den anden Del vælges særligt af de Høistbestræbte over hele Amtsraads-kredsen. Jeg tror, at der er saa mange Grunde, som tale for at gjøre Bølgretten lige, at man skal søge efter Grunde for at bevise det Modsatte. Jeg kan heller ikke indse, at de Grunde, som ere fremkomne, i Virkeligheden ere af den Bessæffenhed, at de kunne overbevise Noget om, at det ikke skulde være paa Tiden nu at komme med dette Forslag. Jeg vil ikke sige, at Loven af 22de Marts 1855, der indførte den privilegerede Bølgret til Amtsraad og Sogneraad, skabte et Bondearistokrati, men jeg vil sige, at den skabte et Formuearistokrati, saaledes at de, der udgjøre denne $\frac{1}{2}$ af de mest Formuende i enhver Henseende have faaet en Forret fremfor de $\frac{4}{5}$, og denne Forret have de klamret sig til med en saadan Gaardnaaktheden, at de, om de endog indse, at det ikke er af stor Betydning, at den deles, dog holde derpaa, fordi de nu engang have faaet Magten. Jeg tror ikke, det er klogt at holde paa en Magt, som man er i Besiddelse af, fordi mannyder den og finder Behag i den, naar man ikke tillige vil se hen til det, som er i det hele Samfundets Interesse. Og naar vi nu holde os til Kommuneerne, saa tror jeg ikke paa nogen Maade, at det kan siges, at kun denne Femtedel alene er i Besiddelse af Oplysning og Kjendskab til Forholdene, er bedre skillet til at vælge Hvertallet af dem, der skulle bestyre Kommunens Anliggender, end den øvrige Del af Kommunens Beboere.

Hindenburg: Det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Bølgkreds (S. N. Hansen) har ved denne Leilighed, ligesom tidligere, tillagt mig noget Andet, end hvad jeg har sagt, og det er da en meget let Sag at bygge videre derpaa. Hvad jeg har sagt, er — og jeg vedbliver at fastholde det —, at det at give en enkelt Klasse en Alt overveiende og alt Andet kvælende Indflydelse paa Kommunens eller Statens Forvaltning, er at udsætte den for at misbruge denne Indflydelse, og det fastholder jeg endnu; det vedkjender jeg mig

fuldstændigt. Det kan imidlertid ikke gjøres anvendeligt paa det, som det ærede Medlem for Svendborg Amts 3die Bølgkreds anførte; thi det er netop det Eiendommelige ved Grundloven, at den, for at undgaa, at en enkelt Klasse faar en Alt overveiende Indflydelse, har taget Hensyn dertil ved de to Things forskjellige Sammensætning. Det er dette, der har faaet sit Udtryk i de kommunale Love, men det er denne Tilstand i Samfundet, hvorefter den enkelte Samfundsklasse holder den anden Stangen, som vil tiltetgjøres, hvis dette Lovforslag bliver til Lov.

Chr. Pedersen: Jeg har kun bedet om Ordet for at henvende en Bemærkning til det ærede Medlem for Odense Amts 5te Bølgkreds (H. M. Petersen). Det ærede Medlem vilde gjøre gjældende, at det var Bønderne, som have Oplysningen, og at Husmændene ikke havde Sands derfor. Saaledes tror jeg, han udtalte sig; men derimod vil jeg gjøre Indsigelse, idet jeg siger, at det er en grundfaldt Opfattelse efter den Erfaring, jeg har gjort. Naar det ærede Medlem sagde, at jeg skulde have fortalt om en Skole, vil jeg bede ham om at se hen til, hvad jeg netop paaviste; jeg viste netop, at de privilegerede Bølgere i Kommunen vilde negte de upriviligerede at faae den Undervisning, som de selv have havt Afgang til at faae, idet de aaviste dem en Skole, som ikke med Sikkerhed kan præstere den Undervisning som en Skole, der lønnes rigeligt. Dette mente jeg netop maa vise, at Gaardmændene som saadanne ikke have større Sands for eller ere bedre Bærere af Oplysningen end de Andre, men kun spørge om Oplysning, naar det gjælder deres egne Børn. Jeg skal villig indrømme, at Børnene blive bedre underviste, naar de sendes til Høiskolen; men det er det forment de uformuende Klasser at gjøre, da de ikke have Midler dertil. Derfor have de saameget større Krav paa at faae Stemme og berettiget Indflydelse i Kommunens Styrelse, da derved vil undgaaes saadanne Misbrug og Dvergreb — vil jeg kalde det — som vel efter det Bestaaende ere fuldkommen lovmed-